

ISSAI 140

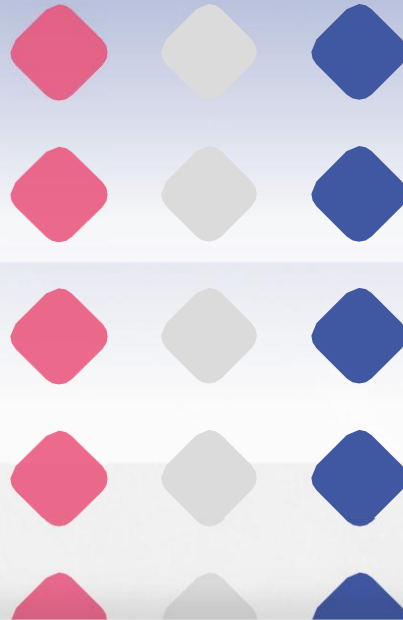
Управління якістю
для BOA

Стандарти INTOSAI випущені
Міжнародною організацією
вищих органів аудиту
(INTOSAI) у складі Системи
професійних документів
INTOSAI.
Додаткову інформацію
подано на сайті www.issai.org.

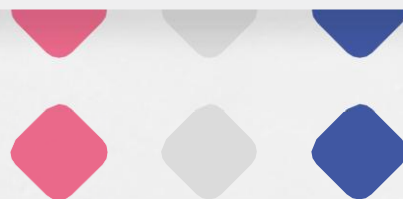
INTOSAI

INTOSAI, 2023

- 1) Раніше був відомий як ISSAI 40
- 2) Схвалений у 2010 році
- 3) У зв'язку з формуванням Системи професійних документів INTOSAI (IFPP), у 2019 році змінено номер на ISSAI 140 та внесено редакційні зміни
- 4) Заміняє попередній ISSAI 140 з датою набрання чинності 01.01.2025

ISSAI 140 опубліковано всіма офіційними мовами INTOSAI: арабською, англійською, французькою, німецькою та іспанською

ЗМІСТ

ВСТУП	2
СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ	3
ПРИНЦИПИ, ЯКІ ЛЕЖАТЬ В ОСНОВІ ЦЬОГО СТАНДАРТУ	4
ВИЗНАЧЕННЯ	6
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ВИМОГИ, ЯКІ ЛЕЖАТЬ В ОСНОВІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВОА	
СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ	8
Організаційна вимога 1	8
ВСТАНОВЛЕННЯ ЦІЛЕЙ ЯКОСТІ	10
Організаційна вимога 2	10
ВИЗНАЧЕННЯ ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ ЯКОСТІ	15
Організаційна вимога 3	15
РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ДІЙ У ВІДПОВІДЬ (РЕАГУВАННЯ)	17
Організаційна вимога 4	17
МОНІТОРИНГ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТА УСУНЕННЯ ВИЯВЛЕНИХ НЕДОЛІКІВ	19
Організаційна вимога 5	19
ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТА ФОРМУВАННЯ ВИСНОВКІВ ЩОДО НЕЇ	22
Організаційна вимога 6	22
ДОКУМЕНТУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ	24
Організаційна вимога 7	24

- 1) Для досягнення вищими органами аудиту (ВОА) своїх стратегічних цілей і виконання завдань і повноважень (мандатів) важливо, щоб усі аспекти їхньої діяльності мали високу якість і забезпечували належний результат. Якість має бути інтегрована у стратегію, організаційну культуру, політики та процедури ВОА. Якість роботи та результату діяльності ВОА впливає на його репутацію й довіру до нього і, зрештою, на здатність ефективно виконувати свої завдання та повноваження (свій мандат).
- 2) Виконання ВОА своїх завдань з незмінно високим рівнем якості якнайкраще відповідає суспільним інтересам. Розробка, впровадження та функціонування системи управління якістю сприяють досягненню ВОА цієї мети й забезпечують обґрунтовану впевненість у відповідності його процесів Міжнародним стандартам вищих органів аудиту (стандартам ISSAI) і застосовним вимогам законодавства й підзаконних актів.
- 3) Стандарти ISSAI сприяють проведенню ВОА незалежного та результативного аудиту й підтримують тим самим довіру до аудиту державного сектору, його якість, професіоналізм і надійність.
- 4) *ISSAI 140 «Управління якістю для ВОА»* призначено для використання в поєднанні з іншими стандартами ISSAI та з належним урахуванням мандата ВОА, національного законодавства, структури, обсягу та типів виконуваного ним аудиту. Цей стандарт дає змогу застосовувати організаційні вимоги, враховуючи специфічні особливості, притаманні кожному ВОА.

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

- 5) Мета *ISSAI 140* полягає у визначенні організаційних вимог, яких БОА повинен дотримуватись для управління¹.
- 6) *ISSAI 140* розглядає завдання та обов'язки БОА на організаційному рівні та застосовується до всіх типів завдань, які охоплено стандартами ISSAI. *ISSAI 140* також може використовуватися для законодавчої та іншої діяльності, яку провадить БОА.
- 7) *ISSAI 140* доповнюється іншими положеннями INTOSAI, що стосуються управління якістю для конкретних типів аудиту.

¹ *ISSAI 140* ґрунтується на ключових принципах Міжнародного стандарту управління якістю (МСУЯ) 1, адаптованих відповідно до потреби для застосування БОА та контексту державного сектору, в якому БОА працюють. МСУЯ 1 «Управління якістю для фірм, що виконують аудити чи огляди фінансової звітності, або інші завдання з надання впевненості чи супутніх послуг», Рада з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (РМСАНВ).

ПРИНЦИПИ, ЯКІ ЛЕЖАТЬ В ОСНОВІ ЦЬОГО СТАНДАРТУ

8) *ISSAI 100 — Фундаментальні принципи аудиту державного сектору* — встановлює, що кожен БОА повинен розробити, запровадити систему управління якістю та керувати нею для забезпечення обґрунтованої впевненості у тому, що БОА здійснюють всі аудити та виконують інші завдання на стабільно високому рівні якості та відповідно до ISSAI або інших відповідних стандартів та застосовних юридичних і нормативних вимог². Система управління якістю БОА загалом розглядає безперервним та повторюваним способом такі взаємопов'язані компоненти:

- процес оцінки ризиків БОА;
- управління та лідерство;
- відповідні етичні вимоги;
- прийняття, ініціювання та продовження завдань;
- виконання завдань;
- ресурси БОА;
- інформація та комунікація;
- процес моніторингу та виправлення недоліків.

Політики та процедури управління якістю БОА повинні покладати та визначати відповідальність за якість і управління якістю окремих аудитів.

²

ISSAI 100 – Фундаментальні принципи аудиту державного сектору, параграф 36.

- 9) Цей стандарт визначає організаційні вимоги стандартів ISSAI, засновані на принципах, викладених в ISSAI 100. БОА повинен відповідати всім організаційним вимогам ISSAI 140, щоб мати можливість стверджувати, що він проводив аудит відповідно до ISSAI. Повноваження ISSAI детальніше визначені в ISSAI 100³.

ISSAI 140 визначає вимоги за такими напрямками:

- створення системи управління якістю;
- встановлення цілей якості;
- виявлення та оцінювання ризиків якості;
- розробка та впровадження дій у відповідь (реагування) на ризики якості;
- моніторинг системи управління якістю та усунення виявлених недоліків;
- оцінювання результативності системи управління якістю та формування висновків щодо неї;
- документування системи управління якістю.

³ Фундаментальні принципи аудиту державного сектора, параграфи 7–12.

ВИЗНАЧЕННЯ

- 10) **Недолік (у системі управління якістю BOA) — існує у випадку, коли:**
- а) ціль якості не встановлена або встановлена неправильно;
 - б) не ідентифікований або не оцінений належно ризик якості або комбінація ризиків якості;
 - в) дія у відповідь або комбінація дій у відповідь не забезпечує зниження до прийнятно низького рівня ймовірності виникнення відповідного ризику якості через те, що дія (дії) у відповідь (реагування) належно не розроблена, не впроваджена або не функціонує результативно; або
 - г) немає іншого аспекту системи управління якістю або він належно не розроблений, не впроваджений або не функціонує результативно, внаслідок чого не виконується якась із вимог цього стандарту.
- 11) **Завдання** — будь-яка виконувана BOA робота, що належить до сфери застосування стандартів ISSAI.
- 12) **Перевірка якості завдання** — об'єктивна оцінка суттєвих суджень, які висловила команда із завдання, та висновків, до яких вона дійшла щодо них, виконана відповідальним за перевірку якості завдання та завершена на дату звіту із завдання або раніше.
- 13) **Відповідальний за перевірку якості завдання** — особа або команда у складі BOA, або зовнішня особа, що має відповідний досвід і професійні знання для виконання перевірки якості завдання незалежно від команди із завдання.
- 14) **Команда із завдання** — особи, що виконують завдання, та будь-які інші особи, які відповідають за процедури із завдання або виконують їх, за винятком зовнішнього експерта та внутрішніх аудиторів, які надають безпосередню допомогу у виконанні завдання.

- 15) **Виявлені факти** (щодо системи контролю якості) — інформація про розробку, впровадження та функціонування системи управління якістю, що вказує на можливу наявність одного чи кількох недоліків.
- 16) **Керівник БОА** — особа чи група осіб на найвищому рівні, які керують або управляють вищим органом аудиту й мають право делегувати повноваження та розподіляти ресурси в межах органу.
- 17) **Цілі якості** — бажані результати щодо компонентів системи управління якістю, які повинні бути досягнуті БОА.
- 18) **Ризик якості** — ризик, який обґрунтовано може:
 - а) виникнути, та
 - б) окремо або в поєднанні з іншими ризиками негативно вплинути на досягнення однієї або кількох цілей якості.
- 19) **Дія у відповідь** — політики та процедури, розроблені та впроваджені БОА, а також дії, вчинені в системі управління якістю у відповідь на один або декілька ризиків якості:
 - а) політики — це положення про те, що слід або не слід робити у відповідь на ризик якості;
 - б) процедури — це дії з реалізації політик.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ВИМОГИ, ЯКІ ЛЕЖАТЬ В ОСНОВІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ БОА

СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Організаційна вимога 1

- 20) БОА зобов'язаний розробити, впровадити та використовувати систему управління якістю з урахуванням мінливого характеру роботи та обставини, в яких працює БОА, а також змін в його завданнях. Система повинна охоплювати всі типи завдань, передбачені стандартами ISSAI, а також може поширюватися на юридичні та інші види діяльності, які здійснює БОА. Система має бути інтегрована в діяльність БОА
- 21) Керівник БОА повинен узяти на себе вирішальну відповідальність за систему управління якістю.
- 22) БОА має розробити та впровадити процес оцінювання ризику, щоб:
 - а) установлювати цілі якості;
 - б) ідентифікувати та оцінювати ризики якості; та
 - в) розробляти та впроваджувати дії у відповідь (реагування) на ризики якості.
- 23) БОА повинен включити до системи управління якістю цілі, необхідні для забезпечення своєї незалежності та спроможності виконувати високоякісну роботу відповідно до принципів та організаційних вимог *ISSAI 130 «Кодекс етики» та ISSAI 150 «Компетентність аудитора»*, а також стандартів ISSAI, застосовних до окремих завдань.

Матеріал для застосування

- 24) Управління якістю — це не окрема функція БОА, а інтеграція організаційної культури, що демонструє прагнення до якості у стратегії, діяльності та процесах БОА. Завдяки цьому комплексне розроблення системи управління якістю й діяльності та процесів БОА може сприяти застосуванню гармонійного підходу до управління БОА та підвищувати результативність управління якістю. Міцна організаційна культура допомагає здійснити розробку, впровадження та функціонування системи управління якістю для досягнення цілей якості БОА.
- 25) Відповідальність за систему управління якістю передбачає розуміння її призначення у БОА та запровадження належної системи керування для здійснення контролю над її функціонуванням.
- 26) Для забезпечення функціонування системи управління якістю керівник БОА може покладати на осіб відповідальність за систему та встановлювати їхню підзвітність у частині виконання відповідних обов'язків. Це може передбачати покладення:
- а) на особу або групу осіб, наприклад, на найвищу посадову особу або групу посадових осіб, відповідальності та підзвітності за систему управління якістю;
 - б) на особу або групу осіб відповідальності за конкретні аспекти системи, а саме відповідність вимогам незалежності, а також процеси моніторингу та виправлення недоліків.
- Усі ці обов'язки можуть бути покладені на одну й ту саму особу.
- 27) Покладаючи відповідальність і підзвітність за систему управління якістю або її конкретні аспекти, керівник БОА може розглянути питання про те, чи має особа або група осіб відповідні досвід, знання, впливовість та авторитет, достатньо часу на виконання покладених обов'язків, а також чи розуміють вони покладені на них завдання та свою підзвітність.
- 28) Незалежність БОА є необхідною умовою для виконання високоякісної роботи. Принципи INTOSAI щодо незалежності викладені в *INTOSAI-P*, насамперед в *INTOSAI P-10 Мексиканська декларація про незалежність БОА*.

ВСТАНОВЛЕННЯ ЦІЛЕЙ ЯКОСТІ

Організаційна вимога 2

- 29) Беручи до уваги характер та обставини роботи, БОА повинен встановити цілі щодо якості, які має досягати система управління якістю. Цілі якості мають стосуватися кожного з компонентів: управління та лідерства; відповідних етичних вимог; прийняття, ініціювання та продовження завдання; виконання завдання; ресурсів БОА; інформації та комунікації.
- 30) БОА повинен оцінити, чи необхідні зміни цілей якості для відображення змін у характері роботи та обставинах, в яких БОА працює, та/або в його завданнях. Якщо такі зміни необхідні, БОА має встановити додаткові або змінити вже окреслені цілі якості.

Матеріал для застосування

- 31) На додаток до ISSAI закони, нормативні акти та інші стандарти можуть встановлювати вимоги до конкретних цілей якості.
- 32) Для БОА, який виконує завдання відповідно до ISSAI, ISSAI забезпечують важливу основу для встановлення цілей якості. Наприклад, *ISSAI 130* визначає принципи доброчесності, незалежності й об'єктивності, компетентності, професійної поведінки, конфіденційності та прозорості в контексті етики, *ISSAI 150* — організаційні вимоги до компетенцій аудитора. Дотримання цих принципів та організаційних вимог є цілями при створенні системи управління якістю БОА. У межах ISSAI передбачаються різні вимоги і до окремих завдань з фінансових аудитів, аудитів відповідності та аудитів діяльності (ефективності). Система управління якістю служить для запевнення БОА, що завдання виконуються відповідно до стандартів ISSAI, які застосовуються до окремих завдань.
- 33) БОА рекомендується враховувати контекст своєї роботи та те, як він може вплинути на його цілі якості.

- 34) БОА може також розділити цілі якості на підцілі, щоб полегшити БОА ідентифікацію та оцінювання ризиків, які загрожують цілям якості, та визначити належні дії у відповідь (реагування).
- 35) БОА своїм рішенням визначає періодичність оцінювання того, чи потрібні зміни в цілях якості.

Управління та лідерство

- 36) Цілі якості, пов'язані з управлінням і лідерством БОА, можуть включати одне або декілька з позицій, зазначених нижче:
 - а) БОА демонструє відданість якості через організаційну культуру БОА;
 - б) керівництво несе відповідальність за якість;
 - в) керівництво демонструє відданість якості своїми діями та поведінкою;
 - г) організаційна структура та розподіл ролей, обов'язків і повноважень є належними для забезпечення розробки, впровадження та функціонування системи управління якістю БОА;
 - г') планування потреби в ресурсах, виділення, отримання та розподіл ресурсів здійснюється у спосіб, який демонструє відданість БОА якості.
- 37) Керівництво не обов'язково обмежується вищими посадовими особами та тими, хто керує БОА, наприклад головою БОА.

Відповідні етичні вимоги

- 38) Цілі якості, пов'язані з етичними вимогами, можуть підтверджувати, що БОА та його персонал розуміють і виконують свої обов'язки відповідно до законодавчих та етичних вимог (таких як ті, що викладені в *ISSAI 130*), включно з тими, що стосуються незалежності.

Прийняття, ініціювання та продовження завдань

- 39) Цілі якості, пов'язані з прийняттям, ініціюванням та продовженням завдань, можуть визначати, що БОА зазвичай прийматиме, ініціюватиме та продовжуватиме завдання, лише якщо воно:
 - а) відповідає стандартам ISSAI та іншим відповідним стандартам, застосовним законодавчим і нормативним вимогам, а також етичним вимогам;
 - б) для його виконання БОА діятиме в межах своїх повноважень або функцій; та

в) BOA має можливості, включаючи час і ресурси для його виконання.

- 40) Завдання BOA можуть формуватися (1) з урахуванням його законодавчих повноважень, (2) за запитами законодавчих або наглядових органів та (3) на власний розсуд. У разі виконання законодавчих повноважень і запитів, BOA може бути зобов'язаний виконати завдання, та не матиме права ухвалювати рішення щодо прийняття та продовження завдання чи відмови виконувати завдання.

Виконання завдань

- 41) Пов'язані з виконанням завдань цілі якості можуть встановлювати очікування щодо того, якою мірою:
- а) команди із завдання розуміють і виконують свої обов'язки щодо завдань, включаючи загальну відповідальність відповідальної особи:
 - i. за управління завданнями й якісне їх виконання; та
 - ii. за достатню та належну участь на різних етапах завдання;
 - б) характер, терміни, стиль управління та нагляду за командами із завдання та перевірка виконаної роботи відповідає специфіці завдання та ресурсам, які були встановлені або надані командам;
 - в) команди із завдання застосовують професійне судження та професійний скептицизм;
 - г) проводяться консультації щодо важливих питань, насамперед складних або спірних, а погоджені висновки впроваджуються та, у разі необхідності, документуються;
 - г') розбіжності в думках позиціях (наприклад, всередині команди із завдання або між учасниками команди із завдання та відповідальним з перевірки якості завдання або особами, які виконують дії в межах системи управління якістю BOA) доводяться до відома посадових осіб BOA відповідного рівня, вирішуються і належно документуються;
 - д) аудиторські звіти є належними та відповідають очікуванням заінтересованих сторін, не ставлячи під загрозу незалежність BOA; та
 - е) документація про завдання збирається своєчасно та належно підтримується та зберігається, щоб відповідати потребам BOA, вимогам ISSAI, а також вимогам законодавства, нормативних актів та інших стандартів.

Ресурси БОА

- 42) Цілі якості, пов'язані з ресурсами БОА, можуть включати:
- а) набір, навчання та утримання персоналу, який має компетенції та здібності для виконання завдань високої якості, а також виконання обов'язків, пов'язаних із функціонуванням системи управління якістю БОА;
 - б) розвиток і підтримання персоналом належної компетентності для виконання своїх обов'язків, оцінювання їхньої роботи, притягнення до відповідальності або визнання шляхом відповідного заохочення;
 - в) особи, призначені для виконання зобов'язань або виконання діяльності в межах системи управління якістю, мають відповідну компетентність і можливості, включаючи достатній час, щоб виконувати свої обов'язки;
 - г) належні технологічні ресурси (як правило, ІТ-додатки, інфраструктура та процеси), отримані або розроблені, впроваджені, що підтримуються та використовуються для забезпечення функціонування системи управління якістю БОА та виконання завдань;
 - г') належні інтелектуальні ресурси (наприклад, методології, посібники, стандартизована документація, бази даних тощо), отримані або розроблені, впроваджені, що підтримуються та використовуються для забезпечення функціонування системи управління якістю БОА та стабільного виконання завдань високої якості;
 - д) людські, технологічні чи інтелектуальні ресурси, отримані від зовнішніх постачальників послуг, придатні для використання в системі управління якістю БОА та під час виконання завдань.
- 43) БОА несе відповідальність за якість навіть у разі використання ресурсів зовнішніх постачальників послуг.

Інформація та комунікація

- 44) Цілі якості, пов'язані з інформацією та комунікацією, можуть включати таке:
- а) інформаційна система ідентифікує, фіксує, обробляє та зберігає актуальну та надійну інформацію, що підтримує систему управління якістю;
 - б) організаційна культура визнає та посилює відповідальність працівників за обмін знаннями всередині БОА;
 - в) відповідна та надійна інформація про систему управління якістю доводиться до

персоналу та команд із завдання, щоб дати їм змогу розуміти та виконувати свої обов'язки в межах системи управління якістю або завдань;

- г) персонал і команди із завдання взаємодіють у межах БОА під час діяльності в межах системи управління якістю або завдань;
- г') відповідна та достовірна інформація про систему управління якістю передається заінтересованим та зовнішнім сторонам.

ВИЗНАЧЕННЯ ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ ЯКОСТІ

Організаційна вимога 3

- 45) **БОА повинен ідентифіковувати та оцінювати ризики якості.**
- 46) **БОА має оцінювати, чи потрібні зміни до ризиків якості або оцінок ризиків якості внаслідок змін у характері роботи та обставинах, за яких БОА функціонує або виконує завдання. Якщо такі зміни потрібні, БОА слід ідентифікувати та оцінити нові ризики якості або змінити оцінки ризиків якості, які вже ідентифіковано.**

Матеріал для застосування

- 47) БОА ухвалює рішення про належну періодичність ідентифікації та оцінювання ризиків якості.
- 48) Зазначені нижче питання допомагатимуть БОА в оцінці умов, подій, обставин, дій чи бездіяльності, які можуть негативно вплинути на досягнення цілей якості, а також того, як ці ризики можуть впливати на:
 - а) складність та інші характеристики організаційного й операційного середовища БОА;
 - б) стратегічні та операційні процеси БОА;
 - в) характеристики та стиль управління керівництва БОА;
 - г) ресурси, доступні БОА;
 - г') стандарти ISSAI, а також закони, підзаконні акти та інші відповідні стандарти, обов'язкові в середовищі, в якому працює БОА;
 - д) будь-які партнерські відносини в діяльності БОА;
 - е) характер завдань, що їх виконує БОА;
 - є) типи звітів, що їх оприлюднює БОА; та
 - ж) органи, аудит яких проводить БОА.

- 49) Зазначені нижче чинники можуть допомогти БОА в оцінці ступеня, в якому ризик окремо або в поєднанні з іншими ризиками може негативно вплинути на досягнення цілей якості:
- а) як умова, подія, обставина, дія або бездіяльність вплинули б на досягнення цілей якості;
 - б) наскільки часто очікується виникнення умови, події, обставини, вчинення дії або бездіяльності;
 - в) скільки часу знадобилося б на те, щоб відчувти вплив після настання умови, події, обставини, вчинення дії або бездіяльності, і чи мала б БОА можливість вчинити дії у відповідь для пом'якшення цього впливу; та
 - г) як довго умова, подія, обставина, дія або бездіяльність впливали б на досягнення цілі якості після свого настання.
- 50) Під час класифікації ризиків БОА можуть використовувати рейтинги або бали.

РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ДІЙ У ВІДПОВІДЬ (РЕАГУВАННЯ)

Організаційна вимога 4

- 51) **БОА повинен розробляти та впроваджувати дії у відповідь (реагування) на ризики якості у спосіб, який визначений на основі оцінок таких ризиків і враховує їх.**
- 52) **БОА має оцінювати, чи потрібні дії у відповідь (реагування) унаслідок змін характеру роботи та обставин, за яких БОА функціонує, або в його завданнях. Якщо такі зміни потрібні, БОА слід розробити та впровадити у відповідь додаткові дії або змінити вже впроваджені.**

Матеріал для застосування

- 53) БОА своїм рішенням визначає належну періодичність проведення оцінювання необхідності дій у відповідь (реагування).
- 54) Належні дії у відповідь (реагування) на ризики якості пропорційні оцінкам цих ризиків. Професійне судження допомагає БОА визначити, чи дії у відповідь (реагування) пропорційні тому, як умови, події та обставини, а також дії або бездіяльність негативно впливають на досягнення однієї або кількох цілей якості.
- 55) Під час розробки та впровадження дій у відповідь (реагування) на ризики якості БОА можуть враховувати таке:
 - а) характер, строки та обсяг дій у відповідь (реагування);
 - б) рівень, на якому слід впроваджувати дії у відповідь (реагування) (наприклад, на інституційному рівні, на рівні завдання або поєднання обох рівнів); та
 - в) необхідність документування дій у відповідь (реагування) та належної комунікації для забезпечення її послідовного впровадження.
- 56) Нижче наведені приклади реагування на ризики якості, які БОА може розробити та впровадити для усунення ризиків якості:
 - а) БОА встановлює політики та процедури щодо:
 - і. ідентифікації, оцінювання та усунення загроз дотриманню відповідних етичних вимог; та

- ii. ідентифікації, інформування, оцінювання та звітування про будь-які порушення відповідних етичних вимог, а також своєчасного реагування на причини та наслідки цих порушень;
- б) BOA отримує, принаймні раз на рік, документальне підтвердження відповідності вимогам незалежності від усього персоналу, який відповідно до етичних вимог зобов'язаний бути незалежним;
- в) BOA встановлює політики та процедури отримання, розслідування та врегулювання скарг і заяв щодо невиконання ним своїх завдань згідно з відповідними вимогами;
- г) BOA встановлює політики та процедури отримання, розслідування та вирішення скарг і звинувачень щодо невиконання своїх завдань відповідно до вимог;
- г') BOA встановлює політики та процедури для визначення, чи є перевірка якості завдання належною реакцією для усунення одного або кількох ризиків якості⁴. Ці політики та процедури можуть стосуватися таких питань, як, але не обмежуючись ними:
 - i. ідентифікація конкретних завдань або типів завдань, які потребують перевірок якості завдання;
 - ii. можливість виконання обов'язків відповідальним за перевірку якості завдання;
 - iii. обмеження можливості відповідального за перевірку якості завдання щодо виконання перевірки якості завдання; та
 - iv. виконання перевірки якості завдання.

⁴

Більше інформації в МСУЯ 2, «Перевірки якості завдання», Рада з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (PMCAHB).

МОНІТОРИНГ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТА УСУНЕННЯ ВІЯВЛЕНИХ НЕДОЛІКІВ

Організаційна вимога 5

- 57) BOA повинен установити процес моніторингу та виправлення виявлених недоліків, щоб:
- а) надавати актуальну, достовірну та своєчасну інформацію про розробку, впровадження та функціонування системи управління якістю;
 - б) ідентифіковувати потенційні переваги та недоліки в розробці, впровадженні та функціонуванні системи управління якістю;
 - в) вживати належних заходів для реагування на ідентифіковані недоліки з метою вчасного виправлення; та
 - г) дозволити оцінювати дотримання стандартів ISSAI та застосовних юридичних і регуляторних вимог, а також політик і процедур, установлених ним у відповідь на ризики якості.
- 58) Процес моніторингу та виправлення виявлених недоліків повинен передбачати:
- а) оцінювання виявлених фактів для визначення наявності недоліків;
 - б) оцінювання серйозності, всеохоплюваності та першопричини ідентифікованих недоліків;
 - в) розроблення та впровадження належних заходів для усунення цих недоліків; та
 - г) оцінювання того, чи були заходи належно розроблені, впроваджені та чи є вони результативними.
- 59) BOA повинен реагувати на обставини, коли виявлені факти у сфері управління якістю вказують на те, що необхідні процедури були недотримані під час виконання завдання або оприлюднений звіт може не відповідати стандартам ISSAI і застосовним законодавчим та підзаконним актам.
- 60) Процес моніторингу та виправлення повинен містити перевірки завершених завдань. На основі ідентифікованих ризиків якості BOA має визначити критерії відбору завершених завдань для перевірки.

- 61) **BOA повинен установити політики та процедури, що враховують об'єктивність осіб, які здійснюють заходи з моніторингу.**

Матеріал для застосування

- 62) Процес моніторингу та виправлення недоліків сприяє ініціативному та постійному підвищенню якості завдань і вдосконаленню системи управління якістю, а також дає змогу оцінювати систему управління якістю.
- 63) Установлення процесу моніторингу та виправлення недоліків може передбачати:
- а) розроблення заходів з моніторингу для ідентифікації переваг у розробці та функціонуванні системи управління якістю;
 - б) розроблення заходів з моніторингу для ідентифікації, оцінювання та виправлення недоліків у розробці та функціонуванні системи управління якістю;
 - в) установлення критеріїв відбору завдань для перевірки, періодичності перевірок, а також тих, хто повинен їх проводити.
- 64) Під час визначення характеру, строків і обсягу заходів з моніторингу BOA можуть брати до уваги:
- а) обсяг, структуру та організацію;
 - б) обґрунтування оцінок ризиків якості;
 - в) план реагування на ризики якості;
 - г) розробку процесу оцінювання ризиків BOA;
 - г') зміни в системі управління якістю; та
 - д) результати попередніх заходів з моніторингу.
- 65) Зміни у системі управління якістю можуть включати:
- а) зміни для реагування на ідентифіковані недоліки у системі управління якістю; та
 - а) зміни цілей якості, ризиків якості або відповідних дій у відповідь внаслідок змін у характері роботи та обставинах, в яких BOA працює, та його завдань.

- 66) Коли відбуваються зміни в системі управління якістю, попередні вжиті БОА заходи з моніторингу не є інформативними для підтримки оцінки системи управління якістю. З огляду на це рекомендується включати моніторинг цих змін до заходів БОА з моніторингу.
- 67) Заходи з моніторингу можуть включати поєднання заходів з поточного та періодичного моніторингу. Заходи з поточного моніторингу — це зазвичай рутинна діяльність, яка вбудована в процеси БОА та здійснюється в реальному часі з реагуванням на зміни умов. Заходи з періодичного моніторингу БОА проводить через регулярні проміжки часу.
- 68) Для сприяння заходів з моніторингу та виправлення недоліків, БОА може періодично або час від часу отримувати зворотний зв'язок, який сприятиме удосконаленню якості та управлінню якістю у подальшому. Джерелами зворотного зв'язку, зокрема, є заінтересовані сторони, незалежні партнерські перевірки або інструменти, надані INTOSAI (Концептуальна основа вимірювання продуктивності діяльності БОА).
- 69) Своєчасне повідомлення відповідальних за окремі компоненти системи управління якістю осіб про виявлені недоліки та необхідність їх усунення сприятиме вжиттю персоналом заходів для усунення таких недоліків відповідно до обов'язків.

ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТА ФОРМУВАННЯ ВИСНОВКІВ ЩОДО НЕЇ

Організаційна вимога 6

- 70) **Особа (особи), на яку (яких) покладено відповідальність і підзвітність за систему управління якістю, повинна (повинні) оцінити та зробити висновок щодо системи управління якістю. Оцінка має проводитися у визначений період і не рідше одного разу на рік.**

Матеріал для застосування

- 71) Особі (особам), на яку (яких) покладено відповідальність і підзвітність за систему управління якістю, у проведенні оцінки можуть допомагати інші особи. При цьому вони залишаються відповідальними та підзвітними за таку оцінку.
- 72) Висновок може бути наданий у формі, визначеній БОА. Відповідальна особа або відповідальні особи забезпечують впевненість шляхом чіткого роз'яснення, яку саме і як використано отриману інформацію під час оцінки та чому зроблено такі висновки. Висновок може містити виявлені факти та рекомендації або доповнюватись ними.
- 73) Якщо висновок надається в більш стандартизованому форматі, відповідальна особа чи відповідальні особи можуть дійти одного з таких висновків:
- а) система управління якістю надає БОА обґрунтовану впевненість у тому, що досягнення мети системи управління якістю забезпечується;
 - б) за винятком питань, пов'язаних з ідентифікованими недоліками, що справляють серйозний, але не всеохоплюючий вплив на її розробку, впровадження та функціонування, система управління якістю надає БОА обґрунтовану впевненість у тому, що досягнення мети системи управління якістю забезпечується;
 - в) система управління якістю не надає БОА обґрунтованої впевненості в тому, що досягнення мети системи управління якістю забезпечується.
- 74) Інформацію для здійснення оцінки результативності системи управління якістю можна отримувати кількома способами. Під час визначення цих процесів БОА бере до уваги складність своєї організації, операційного середовища та типи виконуваних завдань. У невеликих БОА особа (особи), що проводить оцінювання, може бути

безпосередньо залучена до моніторингу та виправлення недоліків, а тому буде обізнана з інформацією, на яку спирається оцінювання системи управління якістю. У більших БОА особі (особам), яка проводить оцінювання, може бути потрібно запровадити процеси збирання, узагальнення та передавання інформації, необхідної для оцінювання системи управління якістю.

75) У висновку про систему управління якістю особа (особи), на яку (яких) покладено відповідальність і підзвітність за систему управління якістю, може враховувати:

а) процес оцінки ризиків управління якістю БОА, включаючи цілі якості, ризики якості, а також опис дії у відповідь (реагування) і те, як такі дії БОА відповідають на ризики якості; та

б) результати процесу моніторингу та виправлення, в тому числі:

- i. ідентифіковані переваги в розробці та функціонуванні системи управління якістю;
- ii. серйозність і всеохоплюваність ідентифікованих недоліків та їхній вплив на досягнення мети системи управління якістю;
- iii. чи були розроблені і реалізовані БОА заходи щодо виправлення недоліків, чи є результативними вжиті до моменту оцінки заходи щодо виправлення недоліків; та
- iv. чи належно виправлено вплив ідентифікованих недоліків на систему управління якістю, зокрема, чи були вжиті подальші дії.

76) Відповідні закони, підзаконні акти або інші чинники можуть передбачати обставини, за яких доцільно повідомляти зовнішнім сторонам про висновок щодо результативності системи управління якістю. У такому разі БОА доцільно розробити процедури, які регулюватимуть порядок подання таких висновків.

ДОКУМЕНТУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Організаційна вимога 7

- 77) БОА повинен підготувати документацію про свою систему управління якістю, яка є достатньою для того, щоб:
- а) мати докази розробки, впровадження та функціонування системи управління якістю;
 - б) підтримувати послідовне розуміння персоналом системи управління якістю, зокрема своїх завдань і обов'язків у системі управління якістю та під час виконання завдань;
 - в) забезпечувати послідовне впровадження та функціонування системи управління якістю; та
 - г) здійснювати моніторинг та оцінювання системи управління якістю.
- 78) БОА повинен визначити строк зберігання документації системи управління якістю з урахуванням відповідних стандартів, законів і підзаконних актів.

Матеріал для застосування

- 79) Чинники, які можуть вплинути на судження БОА про форму, зміст та обсяг документації, пов'язані з характером і складністю БОА і виконаних завдань. Сфери діяльності з підвищеним ризиком якості, питання, що потребують суджень більш комплексного характеру, та зміни в аспектах системи управління якістю можуть справляти суттєвіший вплив на форму, зміст і обсяг документації.
- 80) БОА може вносити до документації своєї системи управління якістю:
- а) цілі якості та ризики якості БОА;
 - б) опис дій у відповідь і те, як дії БОА у відповідь (реагування) усувають ризики якості;
 - в) інформацію про моніторинг та усунення недоліків, включаючи підтвердження проведених заходів з моніторингу, оцінку встановлених фактів та ідентифікованих недоліків, основних їх причин, заходи щодо виправлення

ідентифікованих недоліків, оцінку розробки та здійснення таких заходів з виправлення недоліків, а також повідомлення про моніторинг та виправлення; та

- г) підстави для висновків, зроблених унаслідок оцінювання результативності системи управління якістю.